

מאגר שאלות לבחינת הבגרות בספרות

פיוטי קדש

ובכן גדולים מעשי אלוקיננו / ר' אלעזר הקאליר

- א. כיצד בא לידי ביטוי הרעיון של ארעיות האדם בעולם? בסס את דבריך על הכתוב בפיוט.
- ב. הסבר כיצד משרת המבנה של הפיוט את הרעיון המרכזי שבו.
- ג. בפיוט זה יש בתים הפותחים באנפורה "מעשה אנוש". הסבר את המושג אנפורה ואת תפקידה של האנפורה "מעשה אנוש" בפיוט.
- ד. הדגם מן הפיוט שתי חולשות ו/או מגבלות אנושיות והסבר אותן.
- ה. הסבר את התפקיד של השאלה בבית שלפניך: "מעשה אנוש- נכנס עימו / מזון לחמו / לוחט בנאמו / כועס ביומו, ואיך יתגאה ולא יכירנו עוד מקומו?"
- ו. הנצח והחולף הם עיקרי ההבדלים בין האדם לבין הבורא. הדגם על פי הפיוט שתי דוגמאות להבדל זה.
- ז. האקרוסטיכון, הכינויים והאנפורות מתאימים לרעיון המרכזי של הפיוט. הוכיחי.
- ח. היכן בא לידי ביטוי הרעיון שה"אדם ניכר בכוסו כיסו וכעסו"? צטט ובאר.
- ט. הדגם מן הפיוט: ארמו, אקרוסטיכון, מיטונימיה, שיבוץ.
- י. שני הבתים האחרונים מדגישים את ההבדל המהותי בין האדם לבין הבורא. הדגם והוכח גם על פי הרפרין וגם על פי האקרוסטיכון.
- יא. הדגם מן הפיוט: לשון אץ קוצץ, תקבולת משלימה, שיבוץ תנ"כי.

ויהי בחצי הלילה / ר' ינאי

- א. הצג שלושה אירועים מן התנ"ך, הנרמזים בפיוט. מהו הנושא המרכזי המשותף לשלושת האירועים שציינת?
- ב. במה שונה סיום הפיוט משאר חלקיו? ציין שני הבדלים.
- ג. הדגם שלושה כינויים מן הפיוט, עמוד על משמעותם. תאר: מה היה חלקם בנוגע לניסים שהתרחשו בלילה?
- ד. הדגם מן הפיוט: שני שיבוצים תנ"כיים.
- ה. באר: כיצד מהווה הבית הראשון כותרת כללית ליתר הבתים?
- ו. באר את הביטויים הבאים בהקשרם: איווי, סילית, ביעתותי, ישר לקל.
- ז. "דנת מלך גרר בחלום", הפחדת ארמי באמש", "נושע מבור אריות פותר ביעתותי", מהו המשותף והמבדיל בין המובאות? ח. מהו יום אשר הוא לא יום ולא לילה?

אזכרה אלוקים ואהמיה / ר' אמיתי בן שפטיה.

- א. מהו סוג הפיוט? מתי אומרים אותו ומהו הקשר למועד זה?
- ב. מהן היתדות שעליהן תומך ר' אמיתי את תפילתו? הסבר והדגם את דבריך.
- ג. הבא מהבית הראשון שני שיבוצים והסבר אותם. מהי תרומתם לרעיון המרכזי בשיר.
- ד. באילו מילים מובע חוליה של כנסת ישראל? צטט והרחב.
- ה. צטט שני כינויים המופיעים בפיוט. באר אותם בהקשרם. מהו הקשר לרעיון המרכזי בשיר?
- ו. שתשים דמעתנו בנאדך להיות. מה מרמזת הלשון הקצרה בשורה זו?
- ז. הדגם שני שיבוצים מן הפיוט ובאר אותם בהקשרם.
- ח. מהו הצד השווה בין הסיום של בית א' לסיום של בית ד'?
- ט. מהו הרקע ההיסטורי לכתיבת פיוט זה? ציין היכן הוא מרומז.
- י. השורה המסיימת בכל אחד מבתי השיר, מקשרת ומחברת את תוכן הבית. הדגם זאת על פי שניים מהבתים.

ידיד נפש / ר' אלעזר אזיכרי

- א. בפיוט ידיד נפש מופיעים המוטיבים הקשורים בחולי ובמרפא. צטט אותם, באר אותם בהקשרם וקשר אותם לרעיון המרכזי שבשיר.
- ב. האקרוסטיכון, הכינוי והחריזה מתקשרים לרעיון המרכזי[המוטו] שבשירה. הדגם והסבר.
- ג. הדגם שלושה כינויים מן הפיוט וקשר אותם לתוכן שבו הם כתובים.
- ד. הדגם מן הפיוט: שיבוץ, דימוי, אקרוסטיכון ובאר אותם בהקשרם.
- ה. מתי קוראים פיוט זה? כיצד מתקשר תוכנו של הפיוט למועד שבו נוהגים לאומרו?
 - ו. הדגם שני צימודים מן הפיוט. מהי תרומתם לרעיון המרכזי?
 - ז. באילו מילים מרומזים: עם ישראל, ארץ ישראל, אלוקי ישראל? צטט והסבר.
 - ח. היכן מובעים בפיוט הביטויים הבאים: הסתר פנים, לפני משורת הדין, השראת שכינה.
 - ט. בפיוט תהליך הדרגתי המעצים את הרעיון המרכזי. הדגם והסבר.
 - י. מהו הרעיון המרכזי המשותף לכל הבקשות המופיעות בפיוט?

אהבת הדסה / ר' שלום שבזי

- א. מהי תרומתם של המוטיבים הבאים במשל ובנמשל: כוס, סוד, חתן-כלה, חופה?
- ב. הדגם מן השיר: מטאפורה, ארמוז ומטונמיה. באר אותם בהקשרם.
- ג. היכן מובע הרעיון כי "טוב המושל ברוחו מלוכד עיר? צטט והסבר.
- ד. הדגם שלושה מאפייני חתונה על פי משמעותם האלגורית.
- ה. הדגם שני ניגודים מן השיר. מהי תרומתם לרעיון המרכזי?
 - ו. מה למדת על חיו של ר' שלום מהבתים הראשונים בפיוט?
 - ז. הדגם ארבעה מהכינויים לכנסת ישראל. באר משמעותם.
 - ח. אל מי מביע ר' שלום את רגשי אהבתו? צטט והסבר.
 - ט. הדגם מין השיר: אקרוסטיכון, תקבולת ניגודית, חרוז מבריא.
 - י. כתוב על פי השיר שלושה מהלכות תפילה בכוונה. צטט וקשר לרעיון המרכזי

ציון הלא תשאל / ר' יהודה הלוי

- א. הבא שלושה ציורי לשון המתארים את מצבה של ציון בעבר ושלושה ציורי לשון המתארים את מצבה בהווה.
- ב. בחר בשני ציורי לשון המשקפים את יחסו של המשורר כלפי ציון והסבר כל אחד מהם.
- ג. ציין שלוש מובאות מין השיר המרמזים על אירועים מין התנ"ך.
- ד. הדגם שלושה סוגי צימודים. באר אותם בהקשרם.
- ה. צטט שלושה משפטים שבהם מקונן המשורר על חורבן ירושלים. באר בהרחבה.
 - ו. הדגם ארבע מטונימיות והסבר משמעותן.
 - ז. תאר את התייחסותו של המשורר לאומות העולם. ת. מי הם: כלבים, כפירים, פגרי נשריך, עדרייך, עורבים?
 - ט. הדגם והסבר: שני שיבוצים, שני ארמוזים, חרוז.
 - י. הבא שני ציורי לשון המתארים את געגועיו של המשורר לארץ.

ליבי במזרח / ר' יהודה הלוי

- א. הדגם שתי תקבולות ניגודיות המשקפות את מצבו החצוי של המשורר.
- ב. הדגם שני צימודים שמצלולם מבטא את המשמעות הניגודית.
- ג. הסבר כיצד השאלות הרטוריות מעצימות את תאור הקשר בין ריה"ל לציון.
- ד. חילופי הזמנים מעבר לעתיד מדגישים את הרעיון המרכזי בשיר, הסבר.
- ה. הדגם והגדר מן השיר: חרוז מבריא, כינוי, פסיחה.

הבא מבול / ר' יהודה הלוי

- א. הוכח על פי מילות השירים : ליבי במזרח והבא מבול, כי שאיפתו של ריה"ל אחת היא.
- ב. הוכח כי הבית האחרון בשיר משמש פואנטה לבתים שלפניו.
- ג. הסבר את משמעותה של השאלה הרטורית בפתיחת השיר.
- ד. ציין שני ארמזים הקשורים לתקופת המבול. צטט ונמק.
- ה. הדגם שתי סוגי תקבולות ופסיחה.
- ו. הדגם שני צימודים. מהי תרומתם לרעיון המרכזי בשיר?
- ז. באיוב מ"א נאמר : "ירתיח כסיר מצולה, ים ישים כמרקחה, יחשוב תהום לשיבה". הקבל תוכן הדברים לנאמר בשיר.
- ח. מהו ה"מצלול" הבולט בשיר ומהי תרומתו לתוכן ?

ישנה בחיק ילדות / רשב"ג

- א. "קרבת אלוקים לי טוב" תאר שאיפה זו בעזרת שתי דוגמאות.
- ב. ציין והסבר שלוש מהבקשות המוזכרות בשיר. כתוב אל מי מופנית כל בקשה.
- ג. הגדר את המושג "צימוד" הבא שלוש דוגמאות לצימודים. הסבר את משמעותם על פי הקשרם בשיר.
- ד. תאר כיצד משתלבים הביטויים הבאים בהטפתו של המשורר אל נפשו :
נעורת, מלאכי שיבה, ציפרים.
- ה. הדגם מן השיר : דימוי, פסיחה, תקבולת משלימה
- ו. ציין שני שיבוצים בשיר. תאר את אופן השתלבותם ברעיון המרכזי.
- ז. המשורר משקף דרך תקופות החיים השקפות עולם. צטט והסבר קביעה זו.
- ח. תמצת את תוכן המונולוג הפנימי המופיע בשיר .
- ט. הדגם והסבר על פי ההקשר בשיר : דימוי, מטאפורה, צימוד, פסיחה.
- י. בשיר עמדה דיכוטומית [חצויה, שני קטבים מנוגדים] הוכח על פי שתי דוגמאות.

ראה שמש / רשב"ג

- א. ציין שלושה רמזים בשיר שיש להם משמעות נוספת הקשורה בפואנטה.
- ב. בשיר יש מצלול המביע קשר לתוכן השיר. הדגם ובאר בהקשר.
- ג. תאר את המאבק בתהליך השקיעה המהווה סמל לנושא האמיתי בשיר.
- ד. מה למדת על חייו של רשב"ג דרך השיר? ציין שתי דוגמאות.
- ה. הדגם והסבר על פי ההקשר בשיר : דימוי, שיבוץ, חרוז מבריח.
- ו. תאר את התפתחות תמונת הטבע בשיר והסבר כיצד היא מתקשרת לסוגר של הבית האחרון.
- ז. הסבר מהי פסיחה. הדגם אותה מן השיר ובאר את הבית שבו היא מופיעה.
- ח. מהי התקבולת בשיר רשות זה? נמק על פי אחד מבתי השיר.
- ט. מהי מסקנת המשורר בבית האחרון של השיר? הסבר את הקשר של המסקנה לרעיון המרכזי בשיר.

שביה עניה / רשב"ג

- א. הדגם שלושה כינויים לכנסת ישראל. ציין מדוע משתמש בהם המשורר עבור בקשותיו בשיר זה?
- ב. בשם מי נאמרת כל מחרוזת ומהו הרעיון המרכזי לכל אחת?
- ג. צטט שתי תמונות לשון המופיעות בשיר והסבר מהי תרומתם לרעיון המרכזי?
- ד. הדגם שלושה שיבוצים מן השיר ובאר אותם בהקשרם.
- ה. הדגם שתי היפרבולות [הגזמות] שבהן משתמש המשורר. הסבר מהי תרומתן לתוכן השיר.
- ו. מהו מצלול? הדגם מן השיר וכתוב מהי תרומתו לתוכן.
- ז. הדגם והסבר על פי ההקשר בשיר : סינונימים, אקרוסטיכון, רפריין.
- ח. הצג והסבר שתי דוגמאות "לימות עיניתנו".
- ט. בחר שניים מהשיבוצים המקראיים בשיר והסבר את תרומתם להבנת משמעותו.

שחר אבקשך / רשב"ג

- א. "לפני גדולתך אעמוד ואבהל"
- כתוב בלשונך שתי סיבות לבהלה זו, הנזכרות בשיר.
- ב. באיזו החלטה מסתיים השיר, ומהו הנימוק להחלטה זו?
- ג. ציין שלוש ממשמעויות התפילה המועלות בשיר. צטט והסבר.
- ד. מהי מסקנת המשורר בבית האחרון? קשר אותה לתוכן השיר.
- ה. הדגם מהשיר שיבוץ, אקרוסטיכון, חרוז מברית. באר בהקשר.
- ו. מה משמעותה של השאלה הרטורית המופיעה בבית שלישי?
- ח. הקבל שני נושאים המופיעים בתפילת נשמת כל חי לשני נושאים המופיעים ברשות זו.
- ט. היכן מובעים הרעיונות הבאים: *בוהן כליות ולב.
- *הקב"ה מתאוה לתפילת צדיקים.

שאלוני שעפי התמהים / רשב"ג

- א. רשב"ג מבקש בשיר את קרבת האלוקים. הבא שתי דוגמאות שבהן מתוארת בקשה זו.
- ב. מהי מסקנת המשורר בבית האחרון? קשר אותה לתוכן השיר.
- ג. בין מי למי מתנהל השיח בשיר? כתוב בקיצור מהי דעת שני הדוברים.
- ד. הדגם שלושה כינויים מהשיר. באר אותם בהקשרם.
- ה. הדגם שתי קבוצות סינונימים [מילים נרדפות] מהשיר. מה הקשר שלהם לתוכן השיר?
- ו. ציין שני שיבוצים מהשיר. באר אותם בהקשרם.
- ז. מהו ההבדל בין המסקנות המופיעות בבתיים האחרונים של השירים: שאלוני שעפי התמהים, שחר אבקשך.
- ח. ציין שתי דוגמאות לחריזה פנימית בשיר. באר אותם בהקשרם.
- ט. השיר פותח בשאלה ומסיים בשאלה. השווה בין השאלות.
- י. הסבר מהו שיר רשות. לאיזה רשות משתייך שיר זה? נמק.

כתנות פסים / משה איבן עזרא

- א. ציין שלושה ארמזים מין המקורות ובאר אותם בהקשר לרעיון המרכזי.
- ב. ציין שלוש האנשות המופיעות בשיר וקשר אותם לרעיון המרכזי.
- ג. "אך לפנייהם שושן עבר, מלך... וישנה בגדי כלאו, באר מהו ההקשר בין המובאות על פי המקורות ועל פי הרעיון המרכזי של השיר.
- ד. הדגם שני צימודים מין השיר באר אותם בהקשרם.
- ה. השאלה הרטורית המופיעה בסוף השיר מעצימה את תוכן השיר כולו, נמק כיצד?
- ו. הדגם שתי מטאפורות מהשיר. באר אותן בהקשרן.
- ז. ציין שלבים בפריחה על פי השיר. צטט והסבר.
- ח. מוטיב הלבוש מופיע בשיר זה וגם בשיר ראה שמש. מהו ההבדל ביניהם?
- ט. ציין שתי הוכחות לכך כי הפריחה גורמת לשמחה.
- י. הדגם מהשיר תקבולת משלימה ופסיחה. צטט והסבר.

גלגל ומזלות במעמדם ואשכים לבית השר / ר' אברהם איבן עזרא.

- א. כתוב על חייו של רשב"ג. הבא שלוש הוכחות מן השיר.
- ב. מהי מסקנתו של המשורר בכל אחד מן השירים: גלגל ומזלות ואשכים לבית השר. בסס דבריך על השירים.
- ג. הדגם שתי היפרבולות מן השיר. באר אותם בהקשרם.
- ד. הדגם שלושה סוגי חריזה מן השיר. באר את המילים המתחרזות בהקשרם.
- ה. מהי תרומתם של הצימודים: לו ולא למשמעות השיר?

- ו. מהו המכנה המשותף לשני השירים ומהו העניין המבדיל ביניהם?
- ז. כתוב על מאמציו של רשב"ג לעשות לפרנסתו. הבא שלוש הוכחות משני השירים.
- ח. הדגם על פי שני השירים תקבולת ניגודית ותקבולת משלימה. נמק קביעתך.
- ט. ציין מצלול המודגש באחד מן השירים וכתוב מהו הקשר בינו לבין תוכן השיר.
- י. הרשב"ג משתמש בלשון אירונית לתיאור מצבו. הבא שתי דוגמאות מן השיר.

שירה חדשה

ערגה / ה. תראל צרור / צ. יאיר

- א. מה מייצגים המוטיבים הבאים בשיר ומהי משמעותם הסמלית: אשפה, אין סוף כחול, קן נשרים?
- ב. מוטיב האישון בשיר "ערגה" ומוטיב הצרור בשיר "צרור" מייצגים שני רעיונות מנוגדים. תאר כיצד.
- ג. מה מייצגים הנשר והתרנגול בשני השירים? צטט והרחב.
- ד. מהם המאפיינים למושגים הבאים: כנפי רוח, כפעם בפעם, אין סוף כחול, הנשר העז?
ה. מהו הרעיון המשותף לשני השירים?
- ו. הסבר את הקשר בין נושא השיר "צרור" לבין הרעיון המרכזי שלו.
- ז. הסבר את הקשר בין נושא השיר "ערגה" לבין הרעיון המרכזי שלו.
- ח. כתוב מהו המצלול בשני השירים ומה הוא מביע בכל אחד מהם.
- ט. הסבר והצג על פי השירים שניים מהמושגים: השאלה, דימוי, סמל.
- י. עם ישראל משולים לכוכבי השמים ולחול אשר על שפת הים. כאשר הם מתרוממים הם מגיעים עד השמים וכאשר הם נופלים הם מגיעים עד עפר.
הסבר כיצד בא רעיון זה לידי ביטוי בכל אחד מהשירים: ערגה וצרור.

אדמה / ה. תראל

- א. בשיר מובעות שתי קונוטאציות למילה "אדמה". מהן? צטט והרחב.
- ב. באילו מילים מן השיר מובע הרעיון של: קבלת ייסורים באהבה.
- ג. הדגם בשפת הנמשל: ליטוף שורשים, רקמת פרחים.
- ד. עם ישראל ראשיתו מצער ואחריתו ישגה מאד. כיצד רעיון זה בא לידי ביטוי בשיר?
- ה. מהו הקשר בין נושא השיר "אדמה" לבין הנושא המרכזי שלו.

סולמות / ה. תראל

- א. לפניך שלושה היגדים בחר בשניים מהם. כיצד מבטא השיר את ההיגדים שבחרת?
 1. ראיתי בני עליה והם מעטים
 2. אמור לי כיצד אתה מטפס ואומר לך איזה טיפוס אתה?
 3. דרך ארוכה וקצרה עדיפה מדרך קצרה וארוכה.
- ב. מה מייצגים המוטיבים סולם ומגלשה?
- ג. מהו המצלול העולה מן השיר? קשר משמעותו לתוכן.
- ד. מהו ההבדל בין מרומי המגלשה לבין גובה זוהר הרקיע?
- ה. מהי המשמעות של המושגים קשה וקל, כפי שהם מיוצגים בשיר?
- ו. בשיר "סולמות" יש למילה טיפוס יותר ממשמעות אחת. הסבר את שתי המשמעויות של המילה בשיר וכתוב כיצד כל אחת מן המשמעויות מתקשרת לרעיון המרכזי.
- ז. כיצד משרת מבנה השיר את תוכנו?

הונאה/ ה. תראל

- א. הצג את השינויים שחלים אצל הדוברת בשיר והסבר את הקשר שלהם לנושא השיר.
- ב. פרש את ההחלטה המתוארת בבית האחרון בשיר. הסבר מהם גורמיה ומה הקשר שלה לנושא השיר.
- ג. הסבר את הסינונימים, סך הכול, תוצאה, סיכום. מדוע הם היוו עבור הדוברת גורם מרתיע?
- ד. מוטיב השקט מופיע פעמיים בשיר. מהי תרומתו לרעיון המרכזי?
- ה. הסבר והקבל בין תוכן השורה האחרונה לנושא השיר.
- ו. מהי הסיבה לריבוי המילה "אני" בשיר זה?
- ז. "ודובר אמת בלבבו" – שפיו וליבו שווים. הסבר כיצד דברים אלה אינם עולים בקנה אחד עם תוכן השיר.

הרוח הזו / ה. תראל

- א. כיצד מתוארות "רוח ההמון" בשורות 1-15 בשיר? בתשובתך הסבר גם שניים מהביטויים הסמליים שבשורות 16-18 וכתוב מהי תרומתם למשמעות השיר.
- ב. הסבר את השאלה שבסיום השיר ואת הקשר שלה לשיר כולו?
- ג. כתוב בשפת הנמשל את התיאורים הבאים: ריקות, רקובים, צבעוניים.
- ד. "בטפשות מעופפת, בפראות הודפת ובעצמה סוחפת" הסבר את הניגוד [הפרדוקס] במובאה זו. כיצד המצלול מביע את תוכנה של המובאה?
- ה. מה מביעות המילים: בלי-דעת, מחול מסחרר ועור בעניין ההשפעה שלילית?

בינתיים / צ. יאיר

- א. הצג שני סינונימים לכותרת השיר "בינתיים" והסבר את תרומתם למשמעות השיר.
- ב. הצג מטאפורה המופיעה בשיר והסבר תרומתה לרעיון המרכזי.
- ג. באחד מתיאורי הזמן בשירה של א. מרגלית נאמר: "עד כמה גמעתו בקש קרניה", הצג שתי מובאות מהשיר "בינתיים" התואמות לרעיון הנזכר. הסבר אותם בהקשרם.
- ד. תאר את מבנה השיר וכתוב כיצד הוא מושפע מן התוכן?
- ה. בחר באחד מן הארמזים המקראיים בשיר והסבר את תרומתו להבנת המשמעות השיר.
- ו. מוטיב ה"חיים" שולט בשיר. הסבר את מידת חשיבותו להבנת הרעיון המרכזי. הוכח על פי שלוש מובאות.
- ז. הצג שלוש הוכחות המתארות ניצול יחידות זמן קצרות.

התמונה והמסגרת / צ. יאיר

- א. הצג שלושה דימויים המתארים מעמדו של האיש ושלושה דימויים המתארים מעמדה של האישה. כיצד מדגיש המשורר את מטרתו "אני אדבר שיר למסגרת"?
- ב. מהו המצלול בשיר? כיצד הוא מושפע מן התוכן המרכזי?
- ג. הצג שלושה רמזים מן המקורות והסבר תרומתם לשיר.
- ד. מה משמעותן של השאלות הרטוריות המופיעות בסוף השיר?
- ה. "של בעל נודע בשערי קרת", "אשר נמכרה שפחה לגברת", "חלקה בשם ובתפארת מחשבת מי משערת". במובאות אלו מתוארים יחסי הגומלין בין האיש לבין האישה. הסבר בהרחבה.
- ו. בחר בשלושה מוטיבים מן השיר והסבר אותם בהקשרם.
- ז. צטט והסבר את הבית המבטא את הרעיון שבדברי חז"ל: "אל תאמר לכשאפנה אשנה שמא לא תיפנה".

ביטול/עניות ועושרך / צ. יאיר

- א. מהו הרעיון המשותף בשני השירים: "ביטול" ו"עניות ועושרך". ציין פרט מבדיל ביניהם.
- ב. מה מסמלת ה"גחלת הכבויה" בשיר "ביטול" וה"עושר" בשיר עניות ועושרך?
- ג. מה משמעותם הסמלית של הסינונימים: כיביתי, מחיתי, רוקנתי.

- ד. מה משמעותם של המוטיבים כלי וגחלת? הסבר תרומתם לרעיון המרכזי בשיר.
ה. הסבר משמעותו הסמלית של הציור הלשוני: זרם חפצך באפיק החרב.
ו. הסבר כיצד טענת המשורר בשיר עניינית ועושרך מוכחת בשיר ביטול.
ז. הדגם מן השירים: אנפורה, ארמו תנכ"י, חריזה, לשון נופל על לשון.

רחל / א. מרגלית

- א. כתוב כיצד כל אחת מן המובאות הבאות מעצים את דמותה של רחל אמנו:
ודיבר אליך כמשיח לפי תומו, ובכיך התמיד מחלחל בגרונו, כי את ששאלת מוצאותיו.
ב. מהו המקור שעליו נשענות המובאות הבאות ומהו הקשר שלהם אל הרעיון המרכזי של השיר:
בבואם סף בית מצבתך, ובכיך התמיד מחלחל בגרונו, כי הוא בן צערך?
ג. מהי תרומתם של המוטיבים הבאים למסר הכללי העולה מן השיר?
קולב, אגרוף, כיסוי שריון.
ד. מה יחסו של המבקר לקבר רחל על פי הדימויים הבאים:
כשוב אדם אל בית אימו, כמו אין איש עימו, מול עולם שהיה כנושה?
ה. בחר בשתי מטאפורות בשיר זה והסבר אותם ואת הקשר שלהם לרעיון המרכזי בשיר.
ו. הסבר את ההבטחה שבסיום השיר ואת הקשר שלה לפתיחתו. ציין את השם הספרותי שבו מכונה תופעה זו.
ז. מהו המצלול בשיר וכיצד הוא תורם לביטוי הרגשות של הדובר?

כרחם אב-א. מרגלית

- א. ציין שלוש תפיסות חיים המרומזות בדברי המשל. צטט והסבר.
ב. מהי האנפורה בשיר ומהי תרומתה להבנת הרעיון המרכזי?
ג. מהו המצלול בשיר ומהי תרומתו להבנת הרעיון המרכזי?
ד. בשיר זה סמלים רבים. ציין ארבעה מהם. מה הם תורמים להבנת השיר?
ה. מהו הרעיון המשותף על פי המשל ועל פי הנמשל למונחים הבאים:
כתמי קוים, סוכריות על מקלות, עלים מושלכי עצים.
ו. איזו תפיסת חיים משתקפת מן המילים: על כי נוצצות, בחושבו צעצועו?
ז. הסבר את הקשר בין הכותרת לבין השיר, ובין שורת הסיום לבין השיר.

הזמן / א. מרגלית

- א. בחר שניים מהדימויים של הזמן בשיר זה. הסבר אותם ואת הקשר שלהם לרעיון המרכזי בשיר.
ב. למה מדומה בשיר זה אדם המנסה לעשות בו זמנית שני דברים מנוגדים? האם ניסיונו של אדם זה מצליח? הסבר והדגם את דברך.
ג. איזה אירוע מההיסטוריה של עם ישראל נזכר בשיר? הסבר את הרעיון שהמשוררת מבטאת בשיר בעזרת אירוע זה.
ד. הסבר את תרומתם של המוטיבים הבאים לנושא המרכזי של השיר: תרמיל, חמת, ענן.
ה. "בחיקו עולמות שגוועים פה ואף הוא בחיקם הגוועי". מה משמעותם של המשפטים המסיימים את השיר ומה הקשר שלהם לרעיון המרכזי?
ו. בחר שלושה מוטיבים מן השיר. כתוב מהי משמעותם הסמלית ולמה כל אחד מביניהם מחנך?
ז. כתוב מהו הווה ומהו המבדיל למובאות הבאות:
"מתפוגג עד גויעה של הצילוי"
"עד חמה גמעתו בקש קרניה"
"אל ארצות הלעד והסלה"
ח. עמוד על משמעות הפעלים הבאים בהקשרם [במשל ובנמשל] *גמעתו *דומעים *יזיל *רוקנו.

חשבון נפש / א. מרגלית

- א. הסבר מהי האנשה? הדגם שלוש האנשות מן השיר וקשר אותם לרעיון המרכזי.
- ב. מהו המצלול בשיר ומהי תרומתו להבנת הרעיון המרכזי?
- ג. צטט והסבר משפטים המביעים חרטה או נקיפות מצפון בעקבות תוצאותיו של חשבון הנפש.
- ד. הגדר על פי השיר בשלושה אופנים את הביטוי "חשבון נפש". השווה בין ההגדרות.
- ה. "אוי לנו מיום הדין אוי לנו מיום התוכחה". באילו מילים בשיר מובע רעיון זה הסבר בהרחבה?
- ו. מהי מטאפורה? הדגם מן השיר ובאר את המילים בהקשרן.
- ז. בשיר "ישנה בחיק ילדות" אומר רשב"ג: "הלעד ימי השחרות...ראי מלאכי שיבה במוסר שיחרו" הקבל דבריו אלו למילים מתוך השיר. הסבר והרחב.
- ח. כיצד שתי השורות האחרונות של השיר שופכות אור על תוכן השיר כולו?

מי ששב, בעל תשובה / מ. אלעי

- א. "תפסת מרובה לא תפסת". באילו מילים בשיר "בעל תשובה" מובע רעיון זה הסבר בהרחבה.
- ב. הדגם מן השירים: חזרה, אליטרציה ולשון נופל על לשון, חרוז מסורג.
- ג. הצג דימוי מכל שיר והסבר כל אחד בהקשרו.
- ד. "וכל מכשול מרגליו מבריחה" ציין שלושה מכשולים משני השירים. הסבר בהרחבה.
- ה. מצא שני רעיונות משותפים לבית אחד לפני האחרון בשני השירים.
- ו. תאר שני סוגי סבל של האדם לפני חזרתו בתשובה ושני קשיים במהלך חזרתו בתשובה.
- ז. הסבר הקשר בין הבתים המסיימים את השירים לכותרות השירים.
- ח. הסבר משמעותו של מוטיב הרוח על פי שני השירים.

יצר הלב / מ. אלעי

- א. "עליך לדעת כי השונא הכי גדול שיש לך בעולם הוא יצרך, הנסוך בכוחות נפשך ומעורב בטבע רוחך, המנהיג איתך במשותף את חושיד הגשמיים והרוחניים, השולט בסודות נפשך, המייעץ אותך בכל תנועותיך הגלויות והנסתרות שהנך עושה ברצונך, האורב לפתות אותך בכל פסיעה ופסיעה, אתה ישן ואינך נשמר ממנו, והוא ער ומתנכל להרע לך, אתה מתעלם ממנו, והוא אינו מתעלם ממך".
- הבא ארבע דוגמאות מהשיר המשקפות את דברי רבנו בחיי והסבר אותן.
- ב. מהי משמעותם הסמלית של: "המית גלים וליטוף הרוח" המופיעים בשיר.
- ג. היכן מובע בשיר הרעיון ש"עין רואה והלב חומד והרגליים ממהרות לרוץ לרעה"? צטט והרחב.
- ד. הצג שלושה ארמזים מן המקורות והסבר אותם בהקשרם.
- ה. הדגם על פי השיר שלוש מדרכי הפעולה של היצר והשלכותיהן.
- ו. הדגם על פי מציאות החיים כיצד "דברים מוזרים נעשים ברים, מומים שברים ישרים".
- ז. ציין שלושה כינויים של היצר הרע המופיעים בשיר. הסבר אותם בהקשרם.

ממלכת דמיון / רינה בת חיים

- א. מהי משמעותם הסמלית של המונחים: צריחים קסומים, מנהרות סתרים?
- ב. הקבל הרעיון המרכזי של שיר זה לרעיון המרכזי של הפיליטון "שני ילדים משחקים".
- ג. הדגם והסבר: דימוי, אנפורה, האנשה, פואנטה.
- ד. ציין שני איתותים מן המשל המשמשים כרמזים מטרימים לנמשל.
- ה. הדגם מן השיר ביטויים המציינים: יופי, ביטחון, שפע כלכלי. מדוע שלושתם מצויים בממלכת דמיונו של האדם?
- ו. מה הקשר בין מבנה השיר לתוכנו?
- ז. מהו המצלול בשיר ומה משמעותו?

תפילת המשורר / רינה בת חיים

- א. מהו הרעיון המרכזי של השיר? הוכח על פי שתי מובאות.
- ב. "אין הנחתום מעיד על עיסתו". מהן ההוכחות בשיר המעידות כי המשוררת נהגה על פי היגד זה.
- ג. מהו המצלול השולט בשיר ומה תרומתו לרעיון המרכזי?
- ד. מכתב עיתי וגווילים מצהיבים, קש וגבבה - אלו הם סמלים. מהו המכנה המשותף לכל צמד? הסבר את הקשר שלהם לתוכן השיר.
- ה. הדגם מן השיר: אנפורה, מטאפורה, חריזה, ארמוז.
- ו. מה לדעתך הגורם לכתיבת שיר זה? הוכח דברידך על פי מילות השיר.
- ז. "אל תהי ברכת הדיוט קלה בעיניך". היכן מובע רעיון זה בשיר?

זה מן / ר. לינטופ

- א. צטט והסבר בהרחבה שלוש נקודות דמיון בין ה"מן" לבין הזמן.
- ב. ציין על פי השיר דרך חיובית לניצול הזמן ודרך שלילית לבזבוזו. הדגם דרכים אלו על פי לקיטת המן במדבר.
- ג. הדגם מן השיר ארבעה משחקי מילים. מה הם מייצגים?
- ד. הדגם שתי שאלות רטוריות מן השיר. כתוב מהו השווה ומהו השונה ביניהן.
- ה. כתוב על מבנה השיר ועל מקצבו. כיצד הם משרתים את תוכנו?
- ו. בשיר מרומזים חלקי הזמן, עבר, הווה, עתיד וציווי. הדגם כל אחד מביניהם והסבר בהקשר.
- ז. "אומר לגולגלת" "כאין הבדולח". מה משמעותם בפרשת המן ומה בעניין הזמן?

הארה / ר. לינטופ

- א. שורת הסיום של השיר "כמו כוכב זעיר בהיר ונהיר שראינו אותו זוהר בחושך" ושורת הסיום בשיר קחון קטן: בקור העולם בהשתולל השטן קחון קטן" הן בעלת רעיון דומה. הסבר כל סיום וכתוב מהו הצד השווה ביניהם.
- ב. הדגם מן השיר: לשון נופל על לשון וניגודים. הסבר כל דוגמה בהקשרה.
- ג. מהי תרומתם של התיאורים "עבה" ו"זעיר" להבנת הרעיון המרכזי של השיר?
- ד. קשר בין מבנה השיר ומצלולו לרעיון המרכזי שלו.
- ה. הצג שתי אפשרויות אלגוריות לשיר זה.

קחון במחנה ריכוז / ח. ברונשטיין

- א. הדגם והסבר על פי השיר את שני הרעיונות הבאים:
 1. "עם ישראל ככבשה בין שבעים זאבים"
 2. "בכל צרתם לו צר".
- ב. בשיר זה בולטת ניגודיות. הדגם שני ניגודים ובאר אותם בהקשרם.
- ג. כיצד תופסת המשוררת את הנהגתו של הקחון? הוכח על פי שתי מובאות מן השיר.
- ד. אילו אסוציאציות מעוררים בך הגוונים ירוק, צהוב ולבן המופיעים בשיר?
- ה. באילו מילים מובעת מלחמתם של הנאצים ביהודים ובאילו מילים מונצחת הישרדותו של עם ישראל?

בר מצוות הבן / ח. ברונשטיין

- א. פרש את המתואר בבית לפני בית הסיום, והסבר כיצד הוא מבטא את מרכז תחושתיה של המשוררת.
- ב. הסבר את הניגודים בשיר ואת משמעותם.
- ג. הסבר והדגם כיצד מעוצבות בשיר דמויות האב והאם של המשוררת.
- ד. מה ההבדל בין פעולותיהם של אורחי בר המצווה לבין פעולותיהם של האורחים שוכני הרקיע? צטט והסבר.

- ה. מהו הרעיון המרכזי בשיר? הסבר כיצד הוא מובע בכותרת ובמילות השיר.
ו. הדגם אנפורה ואפיפורה בשיר. מהי תרומתם להבנת השיר?
ז. בחר בשני שיבוצים מקראיים בשיר והסבר את תרומתם להבנת משמעות השיר.

המבריה הקטן / הנריקהלאזו ברט

- א. השואה נטלה מהילדים את ילדותם. הוכיחי קביעה זו על פי השיר "המבריה הקטן".
ב. תיאור הזמן ותיאור המקום בשיר מעצימים את דמותו של המבריה הקטן. כיצד?
ג. תאר את תרומתן של החזרות, האנאפורות והאפיפורות להבנת תוכן השיר.
ד. בחר בשיבוץ מקראי בשיר והסבר את תרומתו לעיצוב דמותו של המבריה.
ה. הדגם מן השיר, דימוי, מטאפורה, שאלה רטורית, הסבר תרומתם להבנת הרעיון המרכזי בשיר.
ו. כתוב שתי דוגמאות למהפך התפקודי בין הילד לבין אימו בתקופת השואה.
ז. הדגם מאפיינים ילדותיים המבצבים מבין דמותו הבוגרת של המבריה.

רעב / ה. נלקן

- א. תחושת הרעב מתוארת כמשפיעה על החשיבה, הדמיון והרצון. הוכח על פי הכתוב בשיר.
ב. ר' אלעזר הקאליר מתאר את חולשת אנוש בכך ש"נכנס עימו מזון לחמו" היכן מובע בשיר "רעב" רעיון זה? נמק.
ג. כיצד ניתן להסביר בליעה ותאוונות כגורמים לתחושה מעודנת? צטט ונמק.
ד. מה השתנה במצבו של הדובר מהבית השלישי לבית הסיום?
ה. הדגם מן השיר: מטאפורה, הנפשה, חזרה, ארמוז.
ו. תאר תרומתם של הביטויים הקיצוניים: טירוף, סיוט, דמיון חולני, למשמעות הטראגית של השיר.
ז. תאר מצבו של הרעב על פי השיר כולו כפי שהוא מתעצם בהדרגה.

פרוזה - סיפור קצר, נובלה, משל ופיליטון.

1. לפניך שלוש אמרות קרא אותן וענה על השאלה שאחריהן.
כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם [משלי כ"ז, י"ט]
והוי מקבל כל אדם בסבר פנים יפות [אבות א', ט"ו]
*במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גדולים עומדים** [ברכות ל"ד, ע"ב]
בחר בשתיים מאמרות אלה והסבר כיצד הן באות לידי ביטוי בסיפור "וולודיה נכסף להתפלל".
2. דמותו של וולודיה היא דמות עגולה. מה ההבדל בין דמות עגולה לדמות שטוחה? תאר את התהליך שחל בסיפור שבעקבותיו אפשר לומר שוולודיה היא דמות עגולה.
3. תיאור הטבע בתחילת הסיפור תורם רבות למשמעותו. הדגם שלושה תיאורים וציין השפעתם.
4. תאר את הסיום בסיפור "וולודיה נכסף להתפלל". האם זהו סיום סגור או סיום פתוח? נמק.
5. "המהפך" בסיפור הקצר מפתיע ומעורר עניין. תאר שני מהפכים בסיפור: מי עמד מאחריהם ומה היו תוצאותיהם?
6. הסבר והדגם את שלוש האחדויות שבסיפור הקצר בסיפור "אחד מאלה" / ר' דוד זריצקי
7. בסיפור "אחד מאלה" מתוארת מערכת יחסים שקטה, בין הקבצן לחבריו הקבצנים, בין הקבצן לנותני הצדקה, בין הקבצן לבעל הקיוסק ובין הקבצן לעצמו. תאר מערכות יחסים אלו וכתוב קווי אופי של הקבצן לאור הנ"ל.
8. מהי תרומתו של מימד הזמן להתפתחות העלילה בסיפור "אחד מאלה"?
9. הקבצן מנהל מונולוג בסיפור "אחד מאלה". הדגם שלושה קטעי מונולוג וכתוב: מה למדת על אישיותו של הקבצן דרך המונולוגים?
10. תאר שלוש תחנות בציר הזמן של הקבצן. הדגם בהן כיווצים והרחבות.
11. ב"מעשה בזוג נעליים" מצליח הרב זריצקי לתאר את דמותם של הרב והרבנית דרך הנעליים. הצבע על שתי דוגמאות כאלה.
12. ההומור הוא אחד ממעצבי הסיפור הקצר. הדגם שני קטעי הומור מהסיפור "מעשה בזוג נעליים"

וכתוב מהי תרומתם לעיצוב הסיפור.

13. תאר בעיה מרכזית המוצגת ב"מעשה בזוג נעליים". כיצד בעיה זו נפתרת ביצירה?
14. תאר שתי תמונות ב"מעשה בזוג נעליים", שבהן משתתפת הרבנית. מה למדת על דמותה ומהו הערך המרכזי שאותו היא מנחילה לקורא?
15. מוטיב ה"ריח" מתואר במעשה זה יותר מפעם אחת. מהי תרומתו להבנת התוכן, ומהו הערך הנלמד ממנו?
16. המונולוגים בסיפור "חיים שמי" מקדמים את העלילה ומאירים את הדמות המרכזית. הדגם מונולוג אחד לכל תפקיד.
17. מהו הרעיון המרכזי בסיפור "חיים שמי"? הצג שתיים מההתנהגויות של חיים המוכיחות רעיון זה.
18. מוטיב העיניים בעלי החיים, והציידים מופיעים בסיפור "חיים שמי", מהי תרומתם להתפתחות העלילה?
19. מהו סוג המספר [נקודת תצפית] בסיפור "חיים שמי"? כיצד משפיע סוג המספר על אופן הצגת ההתרחשויות והדמויות? הדגם את דבריך
20. הסיפור החסידי מתאפיין ב"אקסטאטיות" [התעלות] בהתקשרות בין החסידים לרבי. בשמחה, בעבודת התפילה.
- הדגם שני מאפיינים לכל אחד מהסיפורים: וגילו ברעדה והשם המאיר.
21. ציין שני מוטיבים מרכזיים בסיפור "השם המאיר – החוזה ובעל העגלה". תאר כיצד הוא מדגיש רעיון מרכזי, מסר או מוסר השכל שביצירה.
22. מעשים מעידים על אופיים של מבצעהם.
- תאר מעשה אחד לכל דמות מרכזית בסיפורים: "וגילו ברעדה" ו"השם המאיר". הסבר מה מעשים אלו מלמדים על האופי של כל דמות.
23. הסבר את שם הסיפור "וגילו ברעדה" בהתאמה לתוכנו.
24. תאר שתי דמויות משניות בסיפור: "השם המאיר החוזה ובעל העגלה". מה חלקם בהעצמת הדמות המרכזית?
25. פנימיות האדם משפיעה על חיזוניתו, משנה תחושתו כלפי הסביבה וגם כלפי עצמו. הוכח קביעה זו על פי הסיפור "פייבלה הזקן".
26. מהו הרעיון המרכזי בסיפור "פייבלה הזקן"? כיצד אחד מן הניגודים מסייע בעיצוב רעיון זה?
27. מוטיב הקור והחום חוזר על עצמו במהלך הסיפור. כיצד הוא בא לידי ביטוי בסיפור ומה משמעותו?
28. תאר את מערכת היחסים בין פייבלה הזקן לסביבתו?
- אירועי העבר מסייעים ליצירת תחושת הביטחון העצמי של פייבלה ואף משפיעים על יחס הסובבים כלפיו. הסבר קביעה זו על פי עלילת הסיפור.
29. כותרת הסיפור: "קצירו של המגוצי" מעוררת ציפיות אצל הקורא, אך הן אינן מתגשמות בהמשך הסיפור. מהי משמעות הכותרת לפני קריאת הסיפור ומהי המשמעות שלה בסופו?
30. כדי לעורר כבוד והערצה, על האדם להיות בעל תכונות מסוימות. הצג שתי תכונות כאלה ובסס את דבריך על התנהגותו של המגוצי.
31. מצבי מצוקה ורגעי משבר מחייבים את הדמות המרכזית בסיפור להתוודע אל האמת הפנימית שלה. תאר את מצב המצוקה או המשבר שהדמות נקלעה אליו בסיפור "קצירו של המגוצי". לאיזו אמת מגיע הגיבור בעקבות מצב זה?
32. פתיחת מצג וסיום פואנטי מאפיינים את סיפור "המשורר" הדגם והוכח. הצג שני סמלים מן הסיפור "המשורר" וכתוב מהי תרומתם להתפתחות העלילה.
33. תאר את הדמות הראשית והדמות המשנית בסיפור "המשורר" והסבר באיזה אופן מאירות המחשבות וההתנהגות של הדמות המשנית את הדמות הראשית.
34. מה מייצג הציר הראשון והציר השני במשל "שני ציירים"? מהו המסר העיקרי ממשל זה?
35. סיפורי ר' נחמן מברסלב נועדו לעורר ישנים. הוכח קביעה זו על פי "תבואת השיגעון" ו"שני ציירים".
36. מה חלקם של הביטויים הבאים ביסוד האפי וביסוד האליגורי של סיפורי ר' נחמן?:
* ולא חש לגזרא דמלכא * שכילה הזמן בהבל וריק" * שהיה מאיר כמו אספקלריא
37. אפשר לטעון כי לשני המשלים "הסופר והשווד" ו"החבית" מסרים דומים. הסבר והדגם קביעה זו על פי אחד מהמשלים.
38. מהו הנמשל המתאים למשפטים הבאים במשל:

* מטבע מסרב האדם להלוות אבל חבית בנקל.

* יין שרף ריחו נודף גם כשהחבית מתרוקנת.

39. במשלי קרילוב "הסופר והשודד" ו"החבית", יש פרטים שמשמעותם סמלית. ציין פרט אחד כזה מכל אחד מהמשלים [סך הכול שני פרטים סמליים] והסבר את תרומתם להבנת הנמשל.

40. במשל "הסופר והשודד" השטן אומר: "משווה אתה דינך לדין אותו ליסטים? כנגד פשעך - כל חטאיו כאין". הסבר את הדברים האלה ואת תרומתם להבנת הנמשל.

41. גדול המחטיאו יותר מן ההורגו". כיצד מתאים מסר זה למשל: פרט.

42. לפניך שני מסרים מרכזיים. התאם להם משל והסבר על פיהם את פרטי הנמשל:
"מתוקה שנת העובד".

"שנאה לדל בלב העשיר כתובה".

43. את מי מייצג הפר? ואת מי מייצג השור במשל "פר ושור"? תאר את תפיסות חייהם המנוגדות.

44. את מי מייצג הפרעוש ואת מי מייצג הגמל? תאר את תפיסות חייהם המנוגדות.

45. כתוב שניים מיתרונות המשל. הצבע כיצד הן באות לידי ביטוי בכל אחד מהמשלים: "פר ושור", "פרעוש וגמל".

46. לפניך מובאות מהפיליטון "שני ילדים משחקים". באר אותן על פי היסוד האפי ועל פי היסוד האלגורי.

* "פתאום נכנס עולמו של זה בעיניו של זה".

* "הרגיש בכל נימי נשמתו כי אכן הגיע לשיא ההנאה".

* "מורטים שערותיו... כועסים ובוכים".

47. קרא את המובאות הבאות מהפיליטון "האתמול". באר את הרעיון הפנימי הטמון בהן, ועמוד על שני מאפיינים צורניים המשובצים בהן.

* "רק אתמולים מעובשים אם תרצה, מחייכים אם תרצה"

* "אני עצמי הלבשתיו תכריכים ושלחתי לקבר"

* "אתמול יצא מביתי בטריקה בדלת"

48. [הלילה / ד. זריצקי] "הוא מסורבל ואיטי ועמקן... והם פזיזים רקדניים, פזלנים". מהו הניגוד המובע בתיאורים אלה?

49. תאר את המאבק בין הלילה לבין הכוכבים. כתוב משמעותו בנמשל.

50. מדוע המטווה שיצרו הרוקמות לא ענה על דרישות ה"סיפור"? כיצד תסביר כי רק לאחר טלטולי הדרך הפך לסיפור?

51. פרט ארבעה סוגי אריגים המופיעים בסיפור, הקבל אותם לארבעה סוגי סיפורים או ארבעה סוגי עלילות בתוך סיפור.

52. מהו המצג המופיע בסיפור "קרב הבלימה"? מהי תרומתו לאירועי הסיפור?

53. תאר שתי נקודות שיא בסיפור "קרב הבלימה". מה הייתה התרתן?

54. מי הן הדמויות המרכזיות בסיפור "קרב הבלימה"? מה היו תכונותיהן המרכזיות? ציין באיזה אופן למדת על תכונות אלה,

55. מהי משמעותם הסמלית של המוטיבים הבאים מתוך פיליטון "השליחות":

חליפת חלל, ציוד יקר, אספקת מזון.

56. ציין שלוש מילות צופן מתוך דברי המשל המרמזים על הנמשל. [השליחות]

57. כתוב את הנמשל לדברי המשל הבאים:

"דבר זה התבטא בהפרעות יזומות בזרימת החמצן, שיבושים ו..."

קריאה מונחית - ספרי קריאה

1. "סיבוך" ו"התרה" הינם מאפיינים מרכזיים בסיפור. תאר סיבוך והתרה מאחד הספרים שקראת וכתוב כיצד הם השפיעו על רגשותיך ומחשבותיך.
2. תאר את נקודת השיא באחד הספרים שקראת. הסבר מה הופך נקודה זו לנקודת שיא?
3. לעיתים עשייה בניגוד לרצון האישי מצמיחה תועלת ולעיתים מצמיחה נזק. הדגם אחת האפשרויות מאחד הספרים שקראת.
4. כתוב כיצד ערכי מוסר באים לידי ביטוי באחד הספרים שקראת. ציין שני ערכים.
5. בחר בשתי דמויות משני ספרים שקראת, וכתוב מהו המניע העיקרי להתנהגות של כל אחת מהדמויות. הדגם והסבר את דבריך.
6. על פי אחד מהספרים שקראת, תאר והסבר את ההשפעה של המשפחה או היעדר המשפחה על התנהגותה של הדמות המרכזית, על תפיסת עולמה ועל יחסיה עם דמויות שמחוץ למשפחה.
7. הסבר את הקשר בין שם הספר לבין עלילתו. בסס את תשובותיך על שתי דוגמאות מהספר.
8. תאר שניים מהקשיים שנתקל בהם ר' יעקב הרמן [הכל לאדון הכל] בעקבות ההגירה לאמריקה, והסבר כיצד התמודד עם הקשיים שתיארת.
9. בדרך אל האמת עשה מר גלבע כמה טעויות משמעותיות. כתוב אודות שתיים מהן. מה הייתה הסיבה? מה היו התוצאות? האם תיקן את המעוות וכיצד? [אבא חוזר]
10. הסיום והפתחה משמעותיים ביותר ומשפיעים במיוחד על הקורא. הדגם סיום ופתחה מאחד הספרים ונמק על פיהם קביעה זו.
11. תאר את השינוי בתחושתיה של רולי כלפי שתיים מהדמויות בספר "הדוד הטוב של רולי". הסבר מדוע אירע שינוי זה.
12. אחד האמצעים לאפיון דמות הוא תיאור התנהגותה. למשל, דפוסי התנהגות קבועים, מעשה יוצא דופן, הימנעות מפעולה. הסבר והדגם קביעה זו על פי התנהגותה של הדמות המרכזית. בחר באחד מהספרים.
13. הארת הדמות המרכזית ביצירה והנעת העלילה הן שניים מהתפקידים של הדמות המשנית. תאר דמות משנית באחד מספרי הקריאה המונחית. הסבר את תפקידי הדמות המשנית שצוינו לעיל כפי שהם באים לידי ביטוי בספר הקריאה.

מחזה – לישרים תהילה - רמח"ל

1. האם, לדעתך, המחזה שלמדת מציג תמונת עולם אופטימית [מעוררת תקווה] או פסימיסטית [קודרת]? נמק את דבריך. בתשובתך התייחס להתפתחות של הדמות המרכזית ולסיום המחזה.
2. מרכיבים כמו תפאורה, אביזרי במה [חפצים, תלבושות, עיצוב הבמה] עוזרים להמחיש רעיונות מרכזיים במחזה או לאפייין את הדמויות שבו. הסבר קביעה זו. בסס אותה על שתי דוגמאות מהמחזה.
3. תהילה והמון, תרמית ורהב, שכל ויושר, תהילה ויושר, הם זוגות של דמויות במחזה, ציין מהו סוג הקשר בין כל אחד מזוגות הדמויות האלה?
4. מהי המשמעות לחיינו המרומזת בעובדות הבאות:
 - * צבא המבוכה נכנס אל העיר
 - * רהב גדל בבית דמיון
 - * סבלנות מינקת יושר
 - * הזקן מוכיח בשעת הסערה.הסבר כיצד ללא תכניו של תרמית:
- "פז הופך לטיין, יופי לנגע, חן למאוס וכבוד לדופי".
5. בדיאלוג בין רהב לתרמית, מודה תרמית כי:
 - "בזיעת אף וביגיעת נפש לך עד הלום הבאתי... כן קם לנגדי איש מלחמתי שכל לתת להמון דעת..."
 - על איזה מאבק מדובר במשל? מהי משמעותו למציאות חיינו?
 - 13. הסבלנות מרפדת את יושר בעקרונותיה באומרה כי:
 - "יעמוד חזק... כגמול... יאמין ולא יחקור... יחיל לישועתו"מהו תפקידה של סבלנות? מהם דברי החיזוקים הנלמדים מדבריה? תאר תפקידה במציאות חיינו.
 - 14. לפניך מובאות מדבריו של שכל. קרא אותן והשב על השאלות שבסופן.

"אכן שגגה היא זאת אל עינינו

כי עין בשרים המה

על כן אמת בדבר כזב ימירו

חושך לאור שמים ואור לחושך"

מהם קשייו של יושר עליהם השיב לו שכל כדברים הנ"ל? תאר את דבריו כפי שהם משתקפים במציאות חיינו. ציין מאפיין צורני המופיע בקטע זה.

15. לפניך מובאות מדבריו של יושר. קרא והשב על השאלות.

"כי זה לבב המון נשבה וילך

אסור בזיקי זה גיבור הצייד

לא יאמין עוד אל כל דברי קושט

ולכל דברי, אוזן יאטם כפתן"

מהי הסיבה לתמורה שחלה בעמדותיו של המון? את מי מכנה יושר "גיבור הצייד"?
תאר מציאות זו בחיינו.

ציין שיבוץ מן המקורות המופיע בקטע.

16. ציין אלו תופעות טבע משפיעות על הדמויות "יושר ו"תהילה".

הסבר את השפעתן של תופעות הטבע על הדמויות.

17. הסבר את תפקידה של כל אחת מהדמויות האלה: מחקר, סבלנות, תרמית, שכל.

18. הסבר מדוע הזקן, שידע את האמת מלכתחילה, גילה אותה לאחרים רק בעת המשתה.

19. הסופר מתאר את סימניו של יושר.

ציין שניים מהסימנים האלה, והסבר את משמעותם בחיי האדם.

20. מה המבדיל ומה השווה?

בין אמת ליושר

בין תרמית לסכלות.